

DECIZIE

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul	Iuliana Oprea
Judecătorii	Ion Vîlcov, Iurie Bejenaru
	Ion Druță, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Subervin”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Subervin” împotriva Întreprinderii mixte Compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 august 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Întreprinderea mixtă „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni, casată hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 iunie 2011 și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 16 noiembrie 2010, Societatea cu răspundere limitată „Subervin” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii mixte Compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul SRL „Subervin” a indicat că conform contractului de asigurare Auto Casco nr. AC090399/CH din 28 decembrie 2009, a asigurat la pârât unitatea de transport de model „Mitsubishi Outlander”, anul fabricării 2003, număr de înmatriculare CL AF 696, numărul caroseriei JMBXNCU2W4U000779, numărul motorului 4G63JK7737, achitând primele de asigurare conform ordinelor de plata nr.242 din 30 decembrie 2009 în sumă de 3843 lei și nr.52 din 09 mai 2010 în suma de 3421 lei.

Menționează că la 18 mai 2010 s-a produs cazul asigurat în rezultatul căruia autovehiculul nominalizat a fost distrus integral. Despre producerea accidentului rutier au fost înștiințate persoanele cu funcție de răspundere ale pârâtului, care au întocmit documentele corespunzătoare. Concomitent, organele politiei rutiere au perfectat toate actele corespunzătoare privind accidentul rutier în care a fost implicat autovehiculul asigurat Auto Casco, fiind prezentate pârâtului în ordinea stabilită. Pîrîtul s-a eschivat de la plata despăgubirilor de asigurare în mărimea

prevăzută în pct.5.1 și 5.9 al contractului de asigurare Auto Casco din 26 decembrie 2009 în sumă de 131141,40 lei, iar la cererea prealabilă înaintată de reclamant pârâtul nu a răspuns, fapt ce l-a determinat să se adreseze cu cererea respectivă în instanță de judecată.

Cere SRL „Subervin” încasarea de la Întreprinderea mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” SA despăgubirile de asigurare în mărime de 131141,40 lei, cheltuielile suportate pentru asistența juridică în mărime de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 3934,24 lei.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei, reclamantul și-a modificat cerințele și a solicitat încasarea de la pârât despăgubirea de asigurare în sumă de 126334,03 lei, cheltuielile de judecată în mărime de 10000 lei și 3934,24 lei pentru plata taxei de stat.

Prin hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție din 29 iunie 2011 acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de la Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul SRL „Subervin” despăgubirea de asigurare în sumă de 126334,01 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10000 lei și 3790 lei, pentru plata taxei de stat, iar în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2012 a fost respins apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” SA și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2013 a fost admis recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” SA, casată decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 august 2013 a fost admis apelul declarat de către SA „Grawe Carat Asigurări”, casată hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. A fost încasat de la SRL „Subervin” în beneficiul SA „Grawe Carat Asigurări” suma de 7046,22 lei formată din taxa de stat achitată pentru depunerea cererii de apel - 4203,72 lei și pentru depunerea cererii de recurs 2842,50 lei.

La 17 octombrie 2013, în termenul prevăzut de lege SRL „Subervin” a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și modificarea parțială a hotărârii primei instanțe.

Recurentul, SRL „Subervin” în motivarea recursului a indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel deoarece este emisă cu încălcări esențiale și aplicare eronată a normelor de drept material și a normelor de drept procedural.

Menționează că instanța de apel în procesul examinării apelului a cercetat și evaluat probele și lămuririle participanților la proces pe pricina în cauză unilateral, fiind apreciate numai explicațiile intimatului, fără a fi făcută o contrapunere cu declarațiile și afirmațiile recurentului și ca final a interpretat eronat Legea cu privire la asigurări nr. 1049-IV din 28 martie 2007 ce a cauzat aplicarea de către instanța de apel a normei de drept material din legea cu privire la asigurări, neaplicabilă în raporturi prevăzute prin contractul de asigurare facultativă nr. AC090399/CH din 28 decembrie 2009 încheiat între intimat și recurent, fapt ce a contribuit semnificativ la pronunțarea deciziei vădit nefondate și nejustificate pe pricina în cauză la data de 29 august 2013.

Prin referința depusă de Întreprinderea Mixtă Compania de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” la 15 noiembrie 2013, ultimul a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii este cert faptul că la 09 septembrie 2013 Curtea de Apel Chișinău a expediat părților copia deciziei din 29 august 2013, iar la 17 octombrie 2013, adică în termenul prevăzut de lege SRL „Subervin” a declarat recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 04 decembrie 2013 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Recursul declarat este fondat din considerentele ce succed.

Din materialele dosarului rezultă că SRL „Subervin” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA prin care a solicitat încasarea despăgubirilor de asigurare în sumă de 131141,40 lei.

Prima instanță a admis parțial acțiunea încasând de la CA „Grawe Casat Asigurări” despăgubirea de asigurare în sumă de 126334,01 lei, precum și cheltuielile de judecată, concluzionând că pîrîtul cu rea-credință se eschivează de la executarea obligațiilor contractuale, fără careva temei legal se eschivează de la achita reclamantului despăgubirea de asigurare, ca rezultat al accidentului rutier produs la 18 mai 2010.

Instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe și a emis o hotărâre nouă de respingere integrală a acțiunii, concluzionând că SRL „Subervin” la data producerii accidentului rutier, 18 mai 2010, nu avea achitată cea de a doua tranșă a primei de asigurare, motiv din care începînd cu 31 martie 2010 contractul de asigurare a autovehiculului de model „Mitsubishi Outlander” număr de înmatriculare CL AF 696 a încetat în baza art. 18 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la asigurări.

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și menținută hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a stabilit că la 28 decembrie 2009 între CA „Grawe Carat Asigurări” și SRL „Subervin” a fost încheiat contractul de asigurare a mijloacelor de transport (AUTOCASCO) nr. AC090399/H, conform căruia a fost asigurat autovehiculul de model „Mitsubishi Outlander” număr de înmatriculare CL AF 696.

Riscurile de asigurare sunt stipulate în pct. 3.1.1 din contractul nominalizat.

Conform pct. 6.1 din contractul de asigurare, termenul contractului dat este de 12 luni, începînd cu data de 30 decembrie 2009 și pînă la 29 decembrie 2010 inclusiv.

Pct. 5.5.1 din contract stabilesc că suma asigurată la asigurarea mijlocului de transport, constituie 142545 lei, iar prima de asigurare suma de 6842 lei.

Conform pct. 5.2 din contract, prima de asigurare constituie suma pe care SRL „Subervin” urmează să o achite CA „Grawe Carat Asigurări” SA, în schimbul asumării de către ultimul a riscului asigurat, prima de asigurare de 6842 lei, urmînd a fi achitată de reclamant intimatului în următoarele termene: prima achitare în sumă de 3421 lei pînă la 31 decembrie 2009 și a doua achitare în sumă de 3421 lei pînă la 30 martie 2010.

S-a mai stabilit că suma autovehiculului asigurat constituie 142545 lei, prima de asigurare – 6848 lei, tariful – 4,8, iar franciza 8% din suma asigurată, prima de asigurare urmînd a fi achitată în rate, fapt stabilit prin polița de asigurare a vehiculelor terestre nr. AC 090399/CH din 28 decembrie 2009.

Întru executarea pct. 5.2 din contractul de asigurare prin ordinul de plată nr. 242 din 30 decembrie 2009, SRL „Subervin” a achitat intimatului prima de asigurare în sumă de 3843 lei. În aceste circumstanțe, este cert faptul că recurentul SRL „Subervin” a achitat prima tranșă CA „Grawe Carat Asigurări” SA într-o sumă ce depășește suma de 3425 lei cu suma de 418 lei, sumă care a fost acceptată de către intimat, astfel ultimul recepționînd parțial și prima de asigurare, pentru a doua tranșă de achitare prevăzută de pct. 5.2 al contractului încheiat între părți.

Tot din actele pricinii s-a stabilit că la 18 mai 2010, pe traseul Chișinău-Ungheni a avut loc un accident rutier, în care a fost implicat automobilul de model „Mitsubishi Outlander” număr de înmatriculare CL AF 696, proprietatea SRL „Subervin”, condus de Druță Tudor. Astfel în rezultatul accidentului rutier dat autovehiculul menționat a fost distrus complet, fără posibilitatea de a fi reparat.

Prin ordinul de plată nr. 52 din 19 mai 2010, după producerea accidentului rutier, SRL „Subervin” a achitat CA „Grawe Carat Asigurări” SA tranșa a doua în sumă de 3421 lei.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs consideră că prima instanță corect a concluzionat că recurentul a achitat prima de asigurare în sumă de 7264 lei în loc de 6842 lei.

S-a mai stabilit că la 16 iunie 2010 SRL „Subervin” a depus cerere la CA „Grawe Carat Asigurări” SA prin care a solicitat să-i achite benevol în termen de 10 zile despăgubirea de asigurare în sumă de 131141 lei, însă la 11 iunie 2010 prin scrisoarea nr. 757/10 intimatul a refuzat în achitarea despăgubirii de asigurare din motiv că SRL „Subervin” nu a achitat a doua tranșă a primei de asigurare în termenul stipulat în contract și nici nu a depus cerere privind prelungirea termenului de achitare.

De asemenea din actele pricinii rezultă că intimatul CA „Grawe Carat Asigurări” SA prin ordinul nr. 3073 din 30 iunie 2010 a restituit recurentului prima de asigurare în sumă de 4707,39 lei.

Conform art. 1313 alin. (1) Codul civil, asigurarea începe din momentul achitării primei de asigurare sau a primei tranșe a acesteia și încetează la ora 24 a ultimei zile din termenul convenit pentru asigurare dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Reieșind din situația de fapt stabilită și conform normelor de drept menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a stabilit că recurentul-reclamant pînă la producerea accidentului rutier din 18 mai 2010 a achitat prima de asigurare în sumă de 3843 lei, ce depășește cu 418 lei prima tranșă în sumă de 3421 lei, astfel rezultă că SRL „Subervin” a achitat parțial și cea de a doua tranșă stabilită în pct. 5.2 al contractului de asigurare, care urma a fi achitată în sumă de 3421 lei pînă la 30 martie 2010.

Însă, cu toate acestea intimatul contrar art. 1313 alin. (1) Codul civil, nu a stabilit recurentului, la data expirării celei de a doua tranșă de plată a primei de asigurare, un termen de plată de 2 săptămâni și fără a avertiza recurentul despre consecințele juridice a neplății în termenul stabilit a primei de asigurare.

Mai mult art. 1313 alin. (2) Codul civil prevede că dacă valabilitatea contractului de asigurare se extinde asupra perioadei anterioare achitării primei de asigurare, o astfel de asigurare este valabilă cu condiția neprodurii cazului la momentul încheierii asigurării.

Conform art. 1322 alin. (2) Codul civil, dacă interesul asigurat nu există la data începerii asigurării sau dacă un interes viitor nu mai ajunge să se constituie, asiguratul este eliberat de obligația plății primei de asigurare. Dacă interesul asigurat se stinge, asiguratul datorează asigurătorului doar acea parte din primă ce corespunde duratei riscului. Asigurătorul poate cere o taxă corespunzătoare pentru cheltuielile și operațiunile făcute pentru încheierea contractului.

Prin urmare corect prima instanță a concluzionat că intimatul ca asigurător ar putea fi eliberat de obligațiunea sa de achitare a despăgubirii de asigurare în sumă de 131141,40 lei numai în cazul dacă la momentul producerii cazului asigurat, asiguratul-recurent ar fi fost pus în întârziere referitor la data celei de a doua tranșă ținîndu-se cont de faptul că ultima fusese achitată parțial.

Iar, conform art. 1324 Codul civil, dacă asiguratul se află în întârziere cu plata unei tranșe a primei de asigurare, asigurătorul poate rezilia contractul cu respectarea unui termen de preaviz de o lună.

Prin urmare, instanța de recurs reține că cu toate că SRL „Subervin” se afla în întârziere cu plata unei tranșe a primei de asigurare, asigurătorul nu a reziliat contractul cu asiguratul și nici nu l-a preavizat despre acest fapt cu acordarea unui termen de o lună. Astfel, este cert faptul că la data de 18 mai 2010 cînd a avut loc accidentul rutier, contractul de asigurare încheiat între părțile era în vigoare.

Iar, art. 513 alin. (1) Codul civil stabilește că debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 572 alin. (1) și (2) Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că prima instanță corect a stabilit că intimatul cu rea-voință se comportă față de obligațiile sale contractuale, astfel, fără careva temei legal se eschivează de la achitarea recurentului despăgubirii de asigurare, ca rezultat al accidentului rutier produs la 18 mai 2010.

Totodată, reieșind din prevederile pct. 5.1 al contractului de asigurare, despăgubirea de asigurare a autovehiculului deteriorat constituie suma de 142545 lei, iar din polița de asigurare rezultă că franciza constituie 8%, adică suma de 11403,60 lei, astfel intimatul urmează să restituie suma de 131141,40 lei, iar intimatul a restituit recurentului prin ordinul din 30 iunie 2010 prima de asigurare în sumă de 4707,39 lei, temeinic și legal prima instanță a dispus admiterea parțială a acțiunii cu încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 126334,01 lei și cheltuielile de judecată.

Așadar, soluția dată de prima instanță conform prevederilor legale enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Subervin”, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Subervin”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 august 2013 și se menține hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 29 iunie 2011, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Subervin” împotriva Întreprinderii mixte Compania de asigurări „Grawe Carat Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătoria

Iuliana Oprea

Ion Vîlcov

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Ion Corolevschi